

VALORIFICAREA MONUMENTELOR ARHITECTURALE LOCALE ȘI A EDIFICIILOR DE INTERES SPORIT ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ARTISTIC EXTRAȘCOLAR

VALORIZATION OF LOCAL ARCHITECTURAL MONUMENTS AND BUILDINGS OF GREAT INTEREST WITHIN THE FRAMEWORK OF EXTRA-SCHOOL ARTISTIC EDUCATION

Daniela ROȘCA-CEBAN, profesor grad didactic I,
Școala de Arte Plastice "Alexei Șciusev", Chișinău

Daniela ROȘCA-CEBAN, First-degree teacher
"Alexei Șciusev" School of Fine Arts, Chisinau

ORCID: [0000-0002-0486-8793](https://orcid.org/0000-0002-0486-8793)

e-mail: rosfaceband@gmail.com

CZU: 72.01:111.852:374

Abstract. "Valorization of local architectural monuments and buildings of high interest within extracurricular artistic education" highlights the importance of heritage education as a means of aesthetic, cultural and civic training of students. Within extracurricular artistic activities, local monuments and buildings become living sources of inspiration, their study contributing to the development of visual sensitivity, the spirit of observation and respect for cultural values. Through drawing, painting, photography, modeling or interdisciplinary projects, students are encouraged to rediscover traditional and modern architecture, to analyze its style, symbolism and role in the community. This approach promotes a direct connection between art and the local cultural environment, stimulating the involvement of young people in the protection and reinterpretation of heritage. Thus, the valorization of monuments becomes a complex educational tool, uniting knowledge, creativity and cultural identity.

Keywords: *cultural heritage, local architecture, artistic education.*

În epoca modernă, patrimoniul cultural, în special monumentele arhitecturale și clădirile de mare interes, devine din ce în ce mai relevant nu doar pentru turism sau conservarea patrimoniului cultural, ci și pentru educație. Valorificarea lor în cadrul educației artistice extracurriculare permite tinerilor să se familiarizeze cu identitatea locală, estetica și istoria localității lor, precum și cu oportunități de exprimare creativă. În acest sens, abordarea implică nu doar conservarea fizică a monumentelor, ci și transformarea lor într-o resursă pedagogică pentru învățarea elevilor.

Scopul acestui articol este de a analiza metodele, beneficiile și provocările integrării monumentelor și clădirilor de mare interes în activitățile artistice extracurriculare și de a oferi câteva recomandări metodologice practice pentru profesorii de artă. Patrimoniul cultural, inclusiv monumentele arhitecturale locale, are multiple valori educaționale: memoriale, de autoidentificare, estetice

și formative. În contextul educației extracurriculare, care include activități extracurriculare, aceste valori pot fi relevate prin activități artistice, excursii și proiecte interdisciplinare. Activitățile extracurriculare sunt recunoscute ca complementare studiilor academice și contribuie la dezvoltarea personală a elevilor: „Activitățile extracurriculare... oferă o mai mare libertate în structurarea învățării” [1, p. 5].

Acestea promovează participarea creativă a elevilor, consolidează abilitățile de colaborare și dezvoltă o înțelegere a mediului, istoriei și patrimoniului. În contextul educației pentru patrimoniul cultural, s-a observat că școlile și instituțiile de învățământ sunt responsabile pentru informarea și creșterea gradului de conștientizare a elevilor cu privire la semnificația siturilor de patrimoniu cultural. De exemplu, un studiu realizat în Republica Moldova a constatat că doar 24,5% dintre respondenți aveau o „bună” cunoaștere a valorii istorice a monumentelor din zona lor. [...] [2, p. 117] (această figură ilustrează necesitatea intervenției educaționale). Dintr-o perspectivă juridică și instituțională, educația extracurriculară este reglementată ca parte a activităților informale care îmbunătățesc învățarea elevilor, deoarece „complexitatea obiectivelor educaționale necesită o combinație de activități academice și extracurriculare” [3, p. 1].

Astfel, valorificarea monumentelor arhitecturale locale devine nu doar o inițiativă de patrimoniu, ci și o componentă importantă a educației artistice și culturale extracurriculare. Integrarea monumentelor arhitecturale și a clădirilor de interes în activitățile de educație artistică extracurriculare se poate realiza în mai multe moduri: cercetare vizuală, intervenție artistică, documentare de cercetare, prezentare publică și parteneriat comunitar. Elevii pot participa la vizite la monumente sau clădiri cu semnificație arhitecturală dintr-o anumită zonă pentru a studia elementele lor stilistice, structurale, decorative și funcționale. Această activitate de teren creează un context pentru cunoaștere directă, emoție estetică și dialog cu spațiul. Ca parte a unui club de artă sau a unei activități extracurriculare, vizitele pot culmina cu schițe, fotografie, intervenții artistice temporare sau mici expoziții în interior.

Documentare de cercetare și proiecte interdisciplinare. Aceste activități pot fi concepute ca proiecte extracurriculare: elevii cercetează un monument sau o clădire de interes, documentând starea, istoria, stilul arhitectural și semnificația sa pentru comunitate; creează materiale (postere, broșuri, videoclipuri) sau opere de artă inspirate de clădire. Acest lucru promovează dezvoltarea abilităților de cercetare, prezentare, colaborare și responsabilitate civică.

De exemplu, un articol despre educație axat pe conservarea patrimoniului cultural, în cadrul unui proiect didactic, menționează că „dezvoltarea competenței de a conserva și valorifica patrimoniul național și local” poate fi realizată prin proiecte informale axate pe elevi. [4, p.150]

Activități artistice inspirate de monumente. În contextul educației artistice extracurriculare (arte plastice, design, arhitectură miniaturală, arte decorative), monumentele și clădirile pot servi drept sursă de inspirație: elevii pot crea opere de artă (desen, pictură, sculptură, colaj) pe teme „un monument din cartierul meu”, „transformarea creativă a unei clădiri vechi” și „renașterea prin artă”. Aceasta stabilește o legătură între patrimoniu, artă și educație. Parteneriatul cu comunitatea locală și organizarea de expoziții publice Un nivel mai avansat implică colaborarea cu autoritățile locale, serviciile de patrimoniu cultural, muzeele locale sau centrele culturale pentru a organiza expoziții, vernisaje și expoziții.

Bibliografie

1. CHIRICA, A. Educația pro-patrimoniu în cadrul proiectului «Chișinăul Marii Uniri». Revista Studii Formative, 3 (24-25) 2023, p.150-155.
2. COMENDANT, V. Valorificarea monumentelor de patrimoniu cultural cu încărcătură arhitecturală și istorică. Teză de licență, 2021.
3. DUMITRESCU, G. Rolul activităților extrașcolare în procesul educațional. Suport de curs/ Speranța..., vol. 2, Martie 2019. Disponibil: <https://edituradart.ro/wp-content/uploads/2023/08/Carte-Rolul-activitatilor-extrascolare-in-procesul-educational-Martie-2019-Vol.2.pdf>
4. Repere metodologice privind formele de organizare a activităților extrașcolare în instituțiile de învățământ general în anul de studii 2022-2023. Chișinău, 2022. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_educatia_extrascolara_2022-2023_final.pdf
5. Educația prin artă: exprimarea artistică și sensibilizarea cultural-artistică a copiilor/tinerilor. În: *Studiul Artelor și Culturologie*, nr. 2 (37), 2020, p. 204. Disponibil: https://revista.amtap.md/wpcontent/files_mf/160882466630.cotovitcaiapogolsa.exprimareaartistica.pdf